

наша слова

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 9 (1004) 2 САКАВІКА 2011 г.

Драгія беларусачкі!

Грамадскае аб'яднанне “Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны” віншует Вас з самым вясновым святам – Міжнародным жаночым днём!

Спрадвеку жанчыны – маці, гаспадыні лічыліся захавальніцамі сямейных традыцый. Нездарма беларусы свою родную мову называють матчынай, матулінай. Няхай гэтая традыцыя ніколі не перапыняеца! Няхай і надалей нашы матулі і бабулі праз наўны песні, нашы калыханкі немаўлятам передаюць у будучыню найвялікшы скарб – беларускую мову. Мова ж, як сказаў Францішак Багушэвіч, гэта “адзежа душы” чалавека.

Здароўя Вам усім, аптымізму і веры ў тое, што наша роднае слова выведзе беларускую грамаду да дабрабыту.

Хай з Вашых вуснаў і вуснаў Вашых блізкіх мілагучнае звонкае беларускае слова разальецца магутнай паводкай па ўсёй нашай краіне.

Сакратарыят ТБМ.

Дзень роднай мовы

21 лютага вершы М. Багдановіча чыталі супрацоўнікі ААН

«Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі,
Над хвалямі сінеючага Ніла
Ўжко колькі тысяч год стаіць магіла:
Ў гарычку насення юсменно там знайші!» —
санет Максіма Багдановіча 21 лютага прачыталі
супрацоўнікі агенцтва ААН у Беларусі.

Першы радкі прагучалі ад прадстаўніка ААН/ПРААН у Беларусі Антоніоса Брука.

Супрацоўнікі ААН такім чынам прыцягнулі ўвагу да роднай мовы ў Беларусі ў дзень роднай мовы. 21 лютага было абрана для гэтага свята, таму што ў гэты дзень у 1952 годзе загінулі пяць студэнтаў, якія змагаліся за наданне мове банглія статусу дзяржаўнай у тагачасным Пакістане, усходня частка якога пазней стала незалежнай дзяржавай Бангладэш.

Міністэрства культуры – за пашырэнне беларускай мовы

18 лютага ў Менску адбылося пасяджэнне круглага стала, прысвечанае Міжнароднаму дню роднай мовы.

На думку намесніка міністра культуры Тадэвуша Стружэцкага, найвялікшая адказнасць за захаванне, падтрымку і папулярызацію роднай мовы ляжыць на прафсаюніках інтэлігэнцыі. “Безумоўна, такая ж адказнасць ляжыць сёння на сферы адукацыі, — лічыць ён, — як бы хто да гэтага ні ставіўся, я асабіста лічу, што беларуская мова ў сферы адукацыі павінна выкарыстоўвацца больш шырока. Што да наших навучальных установ у сферы культуры, то ў вышэйших — вялікіх праблем з гэтым няма, большая частка вучэбнага практэсу вядзеца на беларускай мове. Што тычыцца наших сярэдніх і пачатковых навучальных установ, там гэтая праблема, можа, больш надзённая”.

Намеснік міністра прызнаў, што “некі псіхалагічны бар’ер” у дачыненні да роднай мовы ў работнікаў культуры яшчэ існуе. “І хаяць мы ведаем, што 90% з іх добра ведае беларускую мову, — працягвае ён, — выходзячы на шырокую публіку, яны чамусьці карыстаюцца расейскай мовай. Гэты бар’ер будзе пераадольвацца хутчэй, калі беларуская мова будзе больш гучыць па радыё, па тэлебачанні”.

Аўтарытэт беларускай мовы будзе павышацца, калі ёй стануць карыстацца вядомыя, аўтарытэтныя і паспяховыя людзі, заявіў у сваю чаргу дырэктар Інстытута мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, член-карэспандэнт НАНБ Аляксандр Лукашанец. Паводле яго слоў, у папулярызацыі мовы многае могуць зрабіць айчынныя СМИ, у тым ліку радыё і тэлебачанне.

Разам з тым, навуковец адзначыў, што ў краіне рэалізуецца дзяржаўны план мерапрыемствў па пашырэнні ўжывання беларускай мовы ў афіцыйных сферах. Гэты план абавіраеца на прынцыпах дзяржаўнага двухмоўя ў Беларусі, адзначыў Лукашанец.

Галоўны дырэктар Першага нацыянальнага канала Беларускага радыё Антон Васюковіч адзначыў, што ў Еўропе Міжнародны дзень роднай мовы адзначаецца вельмі шырока. “І асноўны тэматычны фон свята — мова і глабалізацыя. Гэта не толькі наша праблема, — упэўнены ён. — Моўныя працэсы, якія адбываюцца ў свеце, вельмі істотна абаўстрыліся ў час глабалізацыі, эканамічнага ўзаемапранікнення, розных сацыяльных працэсаў, якія адбываюцца ў свеце”.

Васюковіч згадаў супрацоўніцтва з кіраўніцтвам Еўрапейскага вяшчальнага саюзу: “Мне вельмі прыемна, што яны ведаюць, як гучыць беларуская мова. Перадачы, пастаноўкі, якія мы накіроўваем ім падчас абліні досведам, азнямлення з нашай дзейнасцю, для ўзделу ў аўтарытэтных міжнародных конкурсах і фестываліх, атрымліваюць вельмі высокія ацэнкі. І гэта пры тым, што людзі, якія слухаюць гэтыя перадачы, не ведаюць беларускай мовы і чуюць яе ўпершыню”.

БелаПАН.

Паважанае спадарства!

Пачынаючы з 2 сакавіка, кожную сераду ў сядзібе ТБМ будуть ладзіцца сустэречы клуба аратарскага майстэрства «ПроМова».

Пачатак а 18.45. Ствараем добры настрой і спрыялем развіццю якасцей красамоўна размаўляць па-беларуску.

Запрашаем усіх ахвотных!

115 гадоў з дня нараджэння Кандрата Крапівы

Кандрат КРАПІВА,
сапр.: Кандрат АТРАХОВІЧ (5
сакавіка 1896, в. Нізок, цяпер
Уздзенскі р-н — 7 студзеня
1991, Менск), беларускі паэт,
пісьменнік, літаратуразнавец.

Нарадзіўся ў сялянскай
сям'і. Вучыўся ў царкоўна-
прыходскай школе ў вёсцы
Нізок, Уздзенскім народным
вучылішчы, 4-класным гарад-
скім вучылішчы ў Стоўцах, з
якога перавёўся ў такое ж ву-
чылішча ў Койданава (цяпер г.
Дзяржынск). Пасля заканчэння
(1913) здаў экстэрнам экзамен
на званне народнага настаўніка.
Восенню 1914 атрымава месца
настаўніка ў пачатковай зем-
скай школе ў вёсцы Мішаны
на Меншчыне. Адпрацаваў год
і быў мабілізаваны ў армію. У
сакавіку 1916 скончыў школу
прапаршчыкаў. Уздельнічаў у
баях на Румынскім фронце. Як
настаўнік у лютым 1918 дэмабі-
лізаваны. Настаўнічаў у вёсцы
Каменка на Уздзеншчыне. У
1920-1923 — камандзір у Чыр-
вонай Армії. З 1924 зноў на-
стаўнічаў на Уздзеншчыне ў
пасёлку Астрavok.

У 1925 пераехаў у
Менск. Быў членам літаб'яднання
«Маладняк» (да 1926), потым
«Узвышша». Скончыў літаратурна-лінгвістычнае
аддзяленне педагогічнага фа-
культэта БДУ (1930). Праца-
ваў інструктарам Цэнтральнага
бюро краязнаўства пры
Інбелкульце (1925-1926), за-
гадчыкам аддзела ў часопісе
«Полымя рэвалюцыі» (1932-
1936). Уздельнічаў у паходзе
Чырвонай Арміі ў Заходнюю
Беларусь (1939), у савецка-
фінскай вайне (1939-1940). На
пачатку Вялікай Айчыннай
войны працаў у франтавой
газете «За Савецкую Беларусь»,
у 1943-1945 рэдагаваў сатырычную
газету-плакат «Раздадім фашысцкую гадзінну».
У паслявайenne гады — рэдактор
часопіса «Вожык» (1945-1947),
загадчык сектара мовазнаўства
Інстытута мовы і літаратуры АН
БССР (1947-1952), дырэктар
Інстытута мовы і літаратуры АН
БССР (1952-1956). У 1946 у складзе
дэлегаціі БССР уздельнічаў у рабо-
це I сесіі Генеральнай асамбліі
АН. У 1956 — студзені 1982 —
віца-прэзідэнт АН БССР. Са
студзеня 1982 па сакавік 1989
— вядучы навуковы супрацоў-
нік-кансультант у аддзеле
лексікаграфіі і лексікаграфії
Інстытута мовазнаўства імя
Якуба Коласа АН БССР. До-
ктар філалагічных навук, ака-

дэмік АН
БССР. Неад-
нара зова аби-
раўся дэпута-
там (1947-
1990), стар-
шынём ВС
БССР. Сябар
СП СССР (з
1934).

Пісаць
пачаў у 1922.
Дэбютаваў фе-
льетонамі і са-
тырычнімі
вершамі ў
1922 у газетах
«Краснаор-
мейская прав-
да» і «Савецкая Беларусь».

Нават у сталым узро-
сце не перастаўаў тварыць,
апошні твор — меладрм «На
вастры» — быў напісаны ва
ўзросце 86 гадоў у 1982 годзе.

Аўтар кніг сатыры і
гумару «Асцё» (1925), «Крапі-
ва» (1925, 4-е перапрац. і дап.
выд. 1932), «Біблія» (1926),
«Байкі» (1927), «Ухабы на
дарозе» (1930), «Пра наших
шкоднікаў, папоў ды ўгодні-
каў» (1930), «Хвядос - Чырво-
ны нос» (1931, вершаваная
казка), «Калючи строй»
(1932), «Выбраныя байкі»
(1932), «Выбраныя вершы»
(1935), «Выбраная сатыра»
(1938), «Выбраныя творы»
(1941, 1947, 1948), «Смех і
гнеў» (1946), «Сатыра і гумар»
(1954), «Жаба ў каляіне»
(1957), «Байкі, вершы, п'есы»
(1960), «Сорак баек» (1966),
«Вершы і байкі» (1967, 1990),
«Байкі і вершы» (1971), «Пу-
чок жыгучкі» (1973), а таксама
кнігі для дзяяцей «Загадкі
дзеда Кандрата» (1986).

Аўтар п'ес «Канец дру-
жбы» (апублікавана і пастава-
лена ў 1934), «Партызаны»
(апублікавана і пастава-
лена ў 1937), «Хто смяеца апошнім»
(апублікавана і пастава-
лена ў 1939, па сцэнары аўтара па-
стаўлены ў 1954 г. аднайменны
кінадыягам), «Проба агнём»
(апублікавана і пастава-
лена ў 1943), «Валодзей гальштук»
(1945, пастава-
лена ў 1946, адна-
актоўка), «Мілы чалавек»
(1945, 1956, пастава-
лена ў 1946), «З народам» (апублі-
кавана і пастава-
лена ў 1948), «Пляюць жаваранкі»
(апублікавана і пастава-
лена ў 1950, па
сцэнары аўтара па-
стаўлены ў 1953 г. аднайменны
кінадыягам), «Ладзік і д'ябль» (апублі-
кавана і пастава-
лена ў 1958),

«Брама неўміручасці» (1973,
пастава-
лена ў 1974), «На васт-
ры» (1982, пастава-
лена є 1983).

Выдаў зборнікі прозы
«Апавяданні» (1926), «Людзі-
суседзі» (1928), «Жывыя пра-
явы» (1930), раман «Мядве-
дзічы» (кн. 1, 1932), нарыс
«Герой Савецкага Саюза Міха-
іл Сільніцкі» (1943). Выдалі-
ны Збор твораў у 3-х (1956),
4-х (1963), 5-ці (1974-1976),
Выbraneя творы ў 2 тамах
(1986).

Аўтар літаратуразнаў-
чых і крытычных артыкулаў,
лінгвістычных прац, адзін з
навуковых рэдактараў (з Я.
Коласам і П. Глебкам) «Русско-
беларускага слоўніка» (1953),
навуковы рэдактар «Беларус-
ка-рускага слоўніка» (1962,
выданне 2-е перапрацаванае і
дапоўнена є 1988-1989), «Рус-
ско-беларускага слоўніка»
(выданне 2-е, перапрацаванае і
дапоўнена, 1982), «Тлумач-
льнага слоўніка беларускай
мовы» ў 5 тамах (1977-1984) і
інш.

Герой Савецкага працоўніцтва (1975). Узнагароджаны
чатырма ордэнамі Леніна, ор-
денамі Кастрычніцкай Рэвалю-
цыі, Чырвонага Сцяга, Пра-
цоўнага Чырвонага Сцяга,
Айчыннай вайны II ступені,
Чырвонай Зоркі, Дружбы
народаў і медалямі. Народны
пісьменнік БССР (1956). Заслу-
жаны дзеяч навукі БССР
(1978). Тройчы лаўрэат Дзяр-
жаўнай прэміі СССР: у 1941 за
п'есу «Хто смяеца апошнім»,
у 1951 за п'есу «Пляюць жава-
ранкі», у 1971 — за комплекс
прац у галіне беларускай
лінгвагеографіі. Лаўрэат Дзяр-
жаўнай прэміі СССР: у 1941 за
п'есу «Хто смяеца апошнім»,
у 1951 за п'есу «Пляюць жава-
ранкі», у 1971 — за комплекс
прац у галіне беларускай
лінгвагеографіі. Лаўрэат Дзяр-
жаўнай прэміі СССР: у 1941 за
п'есу «Хто смяеца апошнім»,
у 1951 за п'есу «Пляюць жава-
ранкі», у 1971 — за комплекс
прац у галіне беларускай
лінгвагеографіі. Лаўрэат Дзяр-
жаўнай прэміі СССР: у 1941 за
п'есу «Хто

4-я Агульнанацыянальная дыктоўка

У Міжнародны дзень роднай мовы Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны правяло першы этап чацвёртай агульнабеларускай дыктоўкі ў Менску. Сёлета дыктоўка прысвечана 120-годдзю ад дня нараджэння Максіма Багдановіча. Менская дыктоўка адбылася ў літаратурным музеі Максіма Багдановіча пры ўдзеле вялікай колькасці людзей.

Агульнанацыянальную беларускую дыктоўку ў Менску пісалі ў два заходы — усе ахвотныя не змясціліся ў музейнай зале. Па традыцыі ўдзел у акцыі прыняў амбасадар Швеціі Стэфан Эрыксан, а сёлета да яго далаччыўся таксама прадстаўнік расейскай амбасады ў Беларусі.

Сярод вядомых людзей мастак Аляксей Марачкін:

- Я пісаў дыктоўку разам са сваёй жонкай Ірынай Сяргеевнай. Гэта, канечно, вялікае свята — Міжнародны дзень роднай мовы — і хацела ся, каб ініцыятыву ТБМ падтрымала дзяржава. Каб гэты і наступныя гады былі гадамі беларускай мовы — гэта вельмі важна.

Удзельнікі дыктоўкі — людзі рознага веку і заняткі. Было шмат моладзі.

На чацвёртай агульнанацыянальнай дыктоўцы сёлета пісалі вядомы верш Максіма Багдановіча «Я хацеў бы спаткаца з Вамі на вуліцы...».

Вынік пераўзышоў найлепшыя чаканні, кажа старшыня ТБМ Алег Трусаў:

- Я вельмі задаволены, бо гэта першая дыктоўка, калі ў зале не хапіла месца. І я вельмі ўдзячны музею, бо яны стварылі аўту Максіма Багдановіча. Тут нават можна набыць паштоўку з партрэтам Максіма Багдановіча і тэкстам, які мы зараз пішам. Людзі вельмі задаволенны, і мы таксама, бо такога аншлагу ў нас яшчэ не было.

Алег Трусаў паведаміў, што чацвёртая агульнанацыянальная дыктоўка сёлета будзе праводзіцца ў трох этапах і завершыцца ў Дзень волі 25 сакавіка.

У Міжнародны дзень роднай мовы ў сталічным Чырвоным касцёле Менскі гарадскі культурна-асветніцкі клуб «Спадчына» пісаў дыктоўку па «Пісьму з-пад шыбеніц» Кастуся Каліноўскага.

У Берасці беларуская дыктоўка на Дзень роднай мовы аб'яднала мясцовых актывістаў левых сілай.

Дыктоўку пісалі сябры Беларускай сацыял-дэмакратичнай партыі (Грамада), Свабоднага прафсаюза Беларускага і партыі «Справядлівы свет». Тэкст дыктоўкі ў Берасці адзінаваўся ад таго, што прапанавала Таварыства беларускай мовы. Пра гэта распавёў кіраўнік Берасцейскай аблсанной арганізацыі СПБ Валянцін Лазарэнка:

- Пісалі «Паланэз» Някляева. Кантроль ажыццяўляла настаўніца Ганна Канюс. Адзінкі не выстаўляліся. Прынцыпова нам было, што тэксты ўзяты з апошніх кнігі Уладзіміра Някляева, укладзенай ім ужо ў якасці канды-

дата ў презідэнты.

23 лютага тыя менчукі, якія не патрапілі на дыктоўку ў музей Максіма Багдановіча, пісалі ў сядзібе ТБМ на Румянцева, 13.

Nаш кар.

З пакалення ў пакаленне

21 лютага ў Міжнародны дзень роднай мовы згодна з пропановай Рады ГА «ТБМ імя Фр. Скарыны» ў напісанні Агульнанацыянальнай дыктоўкі, прысвечанай 120-годдзю з дня нараджэння Максіма Багдановіча, на прыватнай кватэры аднаго з дамоў г. Салігорска прынялі ўдзел 8 чалавек: 3 вучні, 3 асобы сярэдняга ўзросту і 2 пенсіянеры. У якасці тэксту было скрыстана адаптаванае эсэ паэта «Хто мы таякі?», якое было напісаны ім яшчэ ў 1915 г.

Такім чынам, была праведзена як бы эстафета па зберажэнні роднай мовы, пачатая паэтам у змрочныя часы імперскага прыгнёту народу ў складзе Расеі праз памкненні спадкаемца спадчыны - аўтара гэтых радкоў, якому ўжо 74 гады, - да сучаснага маладога

пакалення ў асобах 14-гадовага Стасі Краўчэні, 10-гадовай Марыны Буйнавай і 9-гадовай Сашы Зубаравай.

Дыктоўка прадаўжае свой шлях на гонках Бацькаўшчыны. Ужо 22 лютага аўтарам гэтых радкоў была праведзена дыктоўка з сябрамі Саве-

т грамадской арганізацыі

пенсіянераў Беларускага незалежнага прафсаюза.

Мікола Шаравар,
сябар Салігорскай
суполкі «ТБМ імя Фр.
Скарыны» і сябар Савета ГА
пенсіянераў г. Салігорска
пры БНП Беларусі.

Баранавіцкія сябры ТБМ павіншавалі з Днём роднай мовы адзіны беларускамоўны клас

21 лютага баранавіцкія сябры ТБМ павіншавалі з Днём роднай мовы адзіны беларускамоўны клас у горадзе, які па жаданні бацькоў быў створаны ў 2010 годзе ў СШ № 14. У гэтым класе навучаюцца ўсяго трох дзяўчынкі-першакласніцы: Яся Малашчанка, Аліса Філіпчык і Вераніка Міхальчук. Усе прадметы настаўніца Ірына Міхальчук выкладае па-беларуску.

Сябры ТБМ падараўвалі дзяўчынкам і настаўніцы святочны каравай з надпісам «З днём роднай мовы». Гэтыя слова дзяўчынкі імкнуліся прачытаць навыперафдкі. Госці загадалі вучаніцам некалькі загадак і падараўвалі беларускія чытанкі. Мастачка Галіна Ярошэвіч таксама ўзнагародзіла вучаніц вязанымі лялькамі-васілінкамі з сімвалічнымі

валошкамі.

Настаўніца Ірына Міхальчук паведаміла гасцям, што

па першым часе нават было

крыху нязыкілі займацца ў

такім маленькім і цалкам беларускамоўным класе. Але сёння

дзяўчынкі ўжо цалкам прыста-

Дзень роднай мовы ў Гомелі напісаннем дыктоўкі ў Гомельскай спецыялізаванай Славянскай бібліятэцы

Гомельскае гарадское таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны і Гомельская спецыялізаваная Славянская бібліятэка зладзілі 21 лютага 2011 г. імпрэзу, якая была прысвечана Міжнароднаму дню роднай мовы. Імпрэзу распачала студэнтка гістарычнага факультэта Ганна Ярмольчык, якая чула праспівалася песню «Жураўлінае рэха». Акрамя Ганны ў імпрэзе прынялі ўдзел паэт, вядучы тэлеперадачы «Вучымся размаўляць па-беларуску» Святаслаў Крупеніка і вядомая барданца, філолаг Вальжына Цярэшчанка.

Галоўнай мэтай сустэрэчы ў Славянскай бібліятэцы было напісанне IV Агульнанацыянальнай дыктоўкі на тэксты твораў Максіма Багдановіча. Разам са ўсёй краінай у Гомелі дыктоўку напісала каля

30 чалавек — студэнты гомельскіх ВНУ і сярэдніх спецыялізаваных установ адукацыі Гомеля. Тэксты дыктуваў Святаслаў Крупеніка. Па выніках дыктоўкі ў Гомелі пераможцамі сталі: Еўсеенка Вольга Васільеўна Чудакова Алеся

Nаш кар.

Мільчанка Ніна Ігараўна
Сінцова Алеся
Самсонава Наталля

Церашкова Яніна Ігараўна

Шчыра віншуюм пераможцаў! Любіце, шануйце родную мову і з задавальненнем размаўляйце на ёй!

Nаш кар.

На дому Чэслава Немана адкрылі памятную шыльду

У нядзелю 20 лютага ў Старых Васілішках на доме, дзе нарадзіўся Чэслав Неман адкрылі памятную шыльду. Шыльду зрабілі на гроши Шчучынскага райвыканкаму. А нядыўна ў гэтым самым доме пачаў дзейнічаць клуб-музей. 16 лютага, Чэславу Неману (сапраўднае імя Чэслав Юліуш Выдрыцкі) споўнілася б 72 гады.

Хата, у якой вырас Чэслав Неман (Выдрыцкі) доўгі час стаяла пустой, пачала нават зацякаць, побач згароў стары вялікі свіран.

Дырэктор клуба-музея Ўладзімір Сінютка, былы старшыня Васілішкай сельсавету, распавядае, што ідэя стварыць музей прыйшла ад менскіх аматараў мастацтва Немана:

- Я лічу, што найбольшы ўклад у адкрыццё музея ўнесла мінчанка Вера Савіна, якая з'яўляецца аўтаркай фільма пра Чэслава Немана.

Хаця па факту музей паўсташ з волі народу. Яго адкрыціца дабіваліся Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, Таварыства польскай культуры на Лідчыне, неафіцыйны Саюз палякаў і афіцыйны таксама.

Спадар Сінютка распавядае, што ў музеі няшмат рэчаў, якія належалі сям'і Выдрыцкіх, з яго слоў пераважна зьбіралі этнографічныя экспанаты па бліжэйшых вёсках. А спадарыня Вера, якая жыве насупраць і памятае Чэслава з самага маленства, узгадвае, як у Выдрыцкіх у тия часы было ў хаце: паказвае, дзе стаяла піяніна...

Госцы з Польшчы, Тадэвуш Скілінскі, аўтар біяграфіі Чэслава Немана. Яны доўгія гады сябравалі. Скілінскі ўсіхвалів і кажа, што вельмі задаволены тым, што ў гонар такога вялікага спевака ў ягонай хане адчынілі пакуль хоць і скіпты музэйчыкі.

У дому поўна людзей: на адкрыццё памятнай шыльды прыехалі з Гародні і Меншчыны, госцы з Польшчы, гучань песьні Чэслава Немана.

Сціпла ў сенцах стаяць вясковыя жанчыны. Пытаюся, ці памятаюць яны таго Чэсіка Выдрыцкага?

- Памятаю, што быў у кожушку такім вясковым, кароценькім, і нават парвым з дзірачак і залатаны. Ён вельмі хане ад усіх адрозніваша.

А другая спадарыня узгадвае, як ад'язджаля сям'я Выдрыцкіх: машына рушыла з падворка, а Чэслав вярнуўся:

- А на гары, на падашку ў іх быў маленкі пакойчык і ён туды пабег. Вяртаеща і ў руках трymае здымак і паказвае нам — намаляваная Марыя Кляўзунік. Забыў, то

вярнуўся, во якое каханне было...

Выдрыцкія выехали з Васілішак у 1958 годзе ў Польшчу. Напачатку 1960-х Чэслав Выдрыцкі пачаў выступаць на польскай эстрадзе.

Менавіта ў гэты перыяд Выдрыцкі узяў сабе псеўданім Неман (у гонар ракі Нёман, на якой ён вырас).

Прызнанне прыйшло да артыста ў 1964, калі Марлен Дзітрых запісала нямецкую версію яго песні «Czy mnie jeszcze pamietasz?».

За сваё жыццё Неман

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Юрась Бабіч, Вольга Іпатава,
Юрась Каласоўскі, Ірына Марачкіна,
Леакадзія Мілаш, Алесь Петрашкевіч,
Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль,
Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко,
Алег Трусаў.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб реєстрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адправлений:
231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslowa@tut.by

Актывіст Магілёўскага ТБМ – дырэктар Музея гісторыі Магілёва

На пасаду дырэктара УК "Музей гісторыі Магілёва" прызначаны сябар рады Магілёўскага ТБМ, пісьменнік, журналіст Аляксей Бацюкоў.

- Было вельмі прыемна даведацца пра тое, што мая кандыдатура аказалася найбільш прымальней, - у інтэрв’ю карэспандэнту магілёўскага сайта mycity.by распавёў актывіст ТБМ. - Як вядома, праводзіўся конкурс перспектыўных праектаў развіцця музея. Я таксама прапанаваў свой праект, які і аказаўся самым удалым. У мяне шмат ідэй і вялікае жаданне працаўца! - заўважыў Аляксей Бацюкоў. На яго погляд, сучасны экспазіцыі музея бракуе цэласнасці:

- Тую гістарычную эпоху, якую і сімвалізуе Ратуша, а гэта 16-18 стагоддзе, прадстаўляюць толькі некаторыя экспанаты (абразы, кнігі, гарнітуры). Хацелася б, каб у Ратушы прысутнічалі элементы жывой гісторыі, каб, захоча-

дзячы ў музей, чалавек разумеў: перад ім менавіта адresaўраваная старажытнасць.

Таксама ў планах Аляксея Бацюкова актыўны ўздел музея ў культурных мерапрыемствах горада:

- Думаю, будзе правільна, калі пэўныя элементы старажытных традыцый, якія занялі сваё месца ў музеі, стануть адначасова і элементамі гарадскога мерапрыемства. На прыклад, на Свяце горада можуць салютаваць гарматы...

Старшыня Магілёўскага гарыканкаму Станіславу Барадаўку пажадаў новаабранаму дырэктару музея гісторыі Магілёва плённай працы.

- Наш музей павінен пашырацца, квітнеть і становіцца месцам прыцягнення для магілёўцаў і гасцей горада, - падкрэсліў мэр.

Магілёўскае ТБМ шчыра віншуе А. Бацюкову з прызначэннем на пасаду дырэктара Музея гісторыі Магілёва і жадае далейшай плённай і творчай працы на карысць

беларушчыны!

Даведка: Аляксей Мікалаевіч Бацюкоў - 1977 г.н., адукацыя вышэйшая, у 1999 годзе скончыў МДУ ім. А. А. Куляшова па спецыяльнасці "Гісторыя". Працоўная дзейнасць звязаная з БРУ - старэйшы выкладчык кафедры гуманітарных дысцыплін, з 2003 года супрацоўнічы з Абласной тэлерадыёкампаніяй "Магілёў", рэалізоўваў уласныя тэлепраекты.

**Ю. Каласоўскі,
Magilev.**

350 гадоў таму магілёўцы ўзняліся супраць маскоўцаў

На гандлёвой плошчы, калія ратушы. Ратуша ж сімвал самакіравання горада. Паводле легенды пачалося паўстанне з бурмістра Левановіча. Пасля гэтага паўстання горад атрымаў свой новы герб. І гэтаму гербу таксама 350 гадоў.

Рэй на вечарыне вёў гісторык Ігар Пушкін. Пра пакручасты лёс магілёўскага самакіравання ён кажа гэтак:

- Магілёў атрымаў Магдэбурскія права падчас Лівонскай вайны. Гэты быў цяжкі час для дзяржавы. 1577

25 лютага 2011 года ў Магілёве адзначылі дзве гістарычныя даты. 350 гадоў таму магілёўцы паўсталі супраць маскоўцаў і 434 гады таму кароль Рэчы Паспалітай Стэфан Баторы надаў гораду Магдэбурскія права. Вечарыну, прымеркаваную да гэтых дат, арганізавала суполка Таварыства беларускай мовы. Адбылася яна ў гарадской ратушы.

На вечарыну ў канфэрэнц-залу ратушы прыйшли больш за пяцьдзесят чалавек — палітыкі, грамадскія дзеячы, навукоўцы, шмат моладзі. Чаму вырашылі адзначыць дзве даўнія падзеі магілёўскай гісторыі і чаму ў ратушы, пытаясь ў Алега Дзячкову, старшыні суполкі ТБМ:

- Паўстанне пачыналася прыкладна на гэтым месцы.

год. У той час валадар шукаў падтрымку гарадскога насельніцтва. Паўстанне 1661 году. Новыя прывілеі. Новы герб. Вялікі патоп. Яшчэ адна вайна.

Паўстанне магілёўцы ўзнялі 1 лютага 1661 года. За адну ноч цалкам вынішчылі маскоўскую залогу. Паводле гісторыкаў, да сямі тысячаў

чалавекаў — дадае ўдзельнік сутэрэны, дырэктар музея гісторыі Магілёва Аляксей Бацюкоў.

На афіцыйным узроўні ні гадавіна надання Магілёву Магдэбурскага права, ні гадавіна антымаскоўскага паўстання не адзначаюцца.

Наші кар.

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 28.02.2011 г. у 10.00. Замова № 570.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2130 руб., 3 мес.- 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Газета выдавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 28.02.2011 г. у 10.00. Замова № 570.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2130 руб., 3 мес.- 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Газета выдавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 28.02.2011 г. у 10.00. Замова № 570.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2130 руб., 3 мес.- 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.